

Kleine gebaren. Het belang van dorpsgenoten voor ouderen.
Dr. Lotte Vermeij
 Sociaal en Cultureel Planbureau, Den Haag

Sociaal en Cultureel Planbureau

Online met Nederland: www.scp.nl

Kleine gebaren
 Het belang van dorpsgenoten voor ouderen

Lotte Vermeij
 17 maart 2016, Havelte

Dichtbij huis
 Lokale binding en inzet van dorpsbewoners

Kleine gebaren

Is het dorp een sociaal vangnet?


```

    graph LR
      A[lokaal sociaal kapitaal] --> B[kwaliteit van leven]
      C[kwetsbaarheid] --> B
      A --> C
  
```

Kwetsbaarheid:

Elizabeth Turboer-vink
 87 jaar

Willem Smeets
 80 jaar

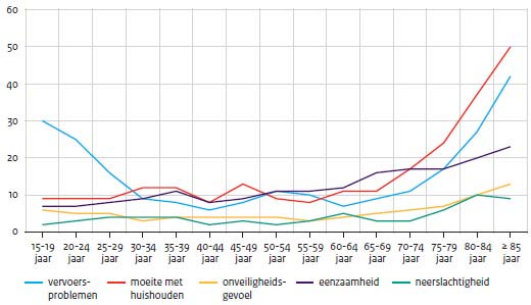
“Ik realiseerde me pas dat ik kwetsbaar was nadat ik was gevallen, want ik deed alles nog zelf. Op mijn 89ste brak ik mijn heup bij een val op het toilet. Ik dacht: ‘Hoe kom ik hier vandaan, wie helpt me?’ Ik ben uiteindelijk in de slaapkamer gekomen, maar op zo’n moment voel je je wel kwetsbaar, ook omdat je afhankelijk bent.”

“Ik voel me pas kwetsbaar als de dood nadert. Wel is het soms naar dat je minder contacten hebt dan vroeger. Ik had vroeger veel vrienden en zat overal bij. Veel mensen zijn dood, die heb ik allemaal overleefd. Weinig contacten maakt je misschien ook wel wat kwetsbaarder.”

Van Campen et al. (2011)

Kwaliteit van leven: praktisch en sociaal-emotioneel

Leeftijd	vervoersproblemen	moeite met huishouden	onveiligheidsgevoel	eenzaamheid	neerslachtigheid
15-19 jaar	30	10	5	5	5
20-24 jaar	25	10	5	5	5
25-29 jaar	15	10	5	5	5
30-34 jaar	10	10	5	5	5
35-39 jaar	10	10	5	5	5
40-44 jaar	10	10	5	5	5
45-49 jaar	10	10	5	5	5
50-54 jaar	10	10	5	5	5
55-59 jaar	10	10	5	5	5
60-64 jaar	10	10	5	5	5
65-69 jaar	10	10	5	5	5
70-74 jaar	10	10	5	5	5
75-79 jaar	15	10	5	5	5
80-84 jaar	25	10	5	5	5
≥ 85 jaar	45	10	5	5	5

Lokaal sociaal kapitaal

‘De ene dag gaat het beter dan de andere dag. Ik kan overal nog aan meedoen. Ik kom voor de dag zoals ik ben en ik maak nog grapjes met de vrouwen. Je hebt hier nog eens een leuk praatje met de buren, je drinkt een kopje koffie. Ik mag niet klagen.’

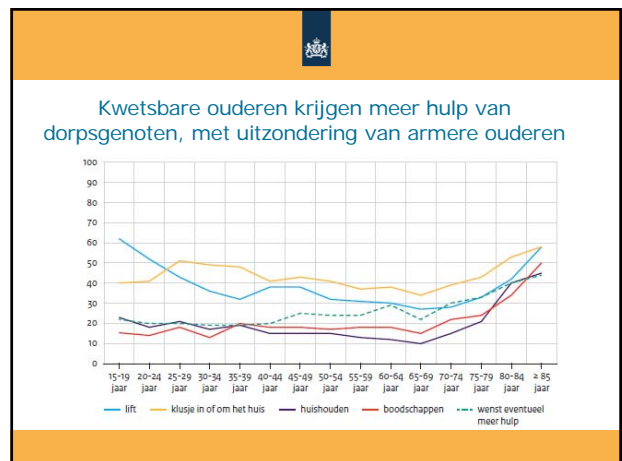
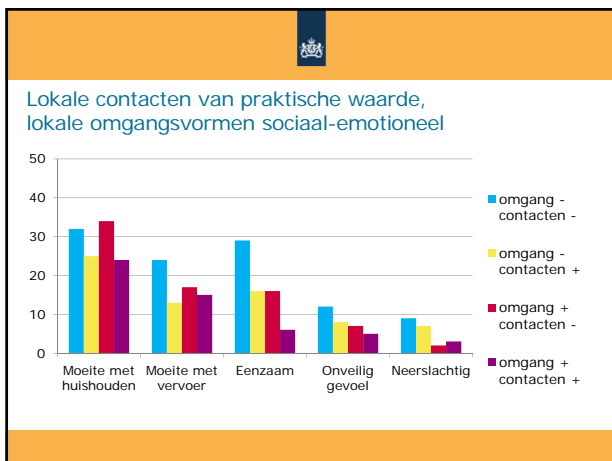
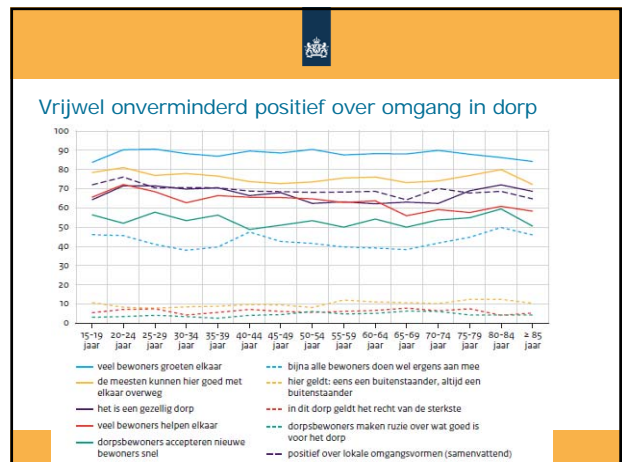
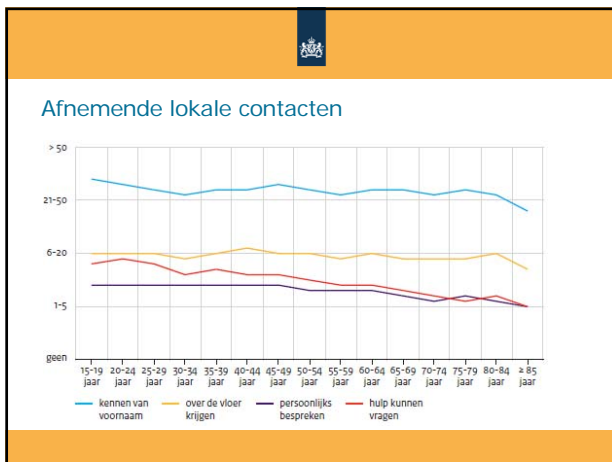

Dijk Schaap
81 jaar

Lokale contacten ↔ lokale omgangsvormen

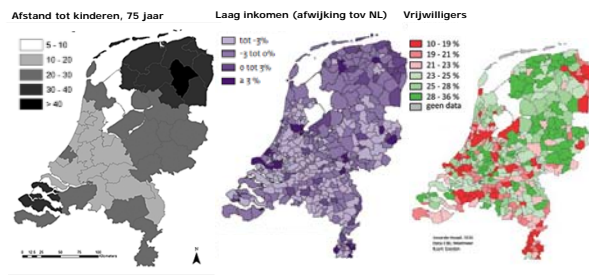
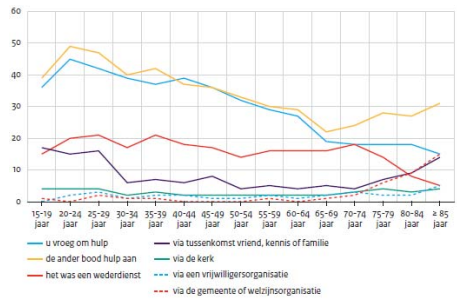
- Privésfeer
- Selectief
- Normen gericht op solidariteit en wederkerigheid
- Hulp

- Openbaar
- Collectief
- Normen gericht op afstand: 'vraagverlegenheid' en 'handelingsverlegenheid'
- Gezamenlijke inzet voor collectieve doelen als veiligheid en openbare ruimte (zorgcoöperaties dus uitzondering)
- Wel belangrijk onderdeel dagelijks leven

Maar bemiddeling wordt hierbij belangrijker

Vd Pers en Mulder (2013)

Vrooman et al. (2014)

De Voogd (2013)

Dank voor uw aandacht!

www.scp.nl